

Agro-Nieuwsbrief

Uitgave: maart 2018

In deze nieuwsbrief:

GLB-beleid/gecombineerde opgave

Wijzigingen Gecombineerde opgave
Verlaging waarde betalingsrechten
Subsidiabele landbouwgrond
Niet-subsidiabele landbouwgrond
Niet tot landbouwgrond behorende oppervlakte
Vervallen betalingsrechten
Tijdelijk gebruik perceel voor niet-landbouwactiviteiten
Betalingsrechten uit Nationale reserve
Graasdierpremie

Juridisch

Toepassing 2%-marge bij vaststelling
perceelsoppervlakte

Mestwetgeving

Feitelijke beschikkingsmacht percelen
Equivalenten maatregelen akkerbouw
Grasland scheuren: denk aan scheurmonster!
Stikstofdifferentiatie

Milieu

Landelijke handhaving PAS

Belangrijke data

elementen tot een maximale oppervlakte of breedte mee.

- De uiterste inzaaidatum van EA-vanggewassen gaat van 30 september naar 15 oktober. De minimale teeltperiode wordt verkort naar 10 naar 8 weken.
- Er kan een extra sanctie worden opgelegd als een aanvrager voor de vierde keer niet aan de vergroeningsvoorwaarden voldoet.
- Het gewas spelt mag voortaan meetellen als apart gewas voor gewasdiversificatie, ook als er al tarwe in het bouwplan is opgenomen.

Verlaging waarde betalingsrechten

In juli 2017 heeft de toenmalige staatssecretaris van Economische Zaken besloten om zowel in 2018 als 2019 € 30 miljoen over te hevelen van de eerste pijler van het GLB (directe betalingen) naar de tweede pijler, ten behoeve van de subsidie Agrarisch Natuur en Landschapsbeheer (ANLb) en de Tegemoetkoming premie brede weersverzekering. Daardoor is er voor de directe betalingen GLB (de basis- en vergroeningsbetaling, de extra betaling jonge landbouwers en de graasdierpremie) minder budget beschikbaar.

Het gevolg is dat de waarde van de betalingsrechten voor 2018 en 2019 zal dalen met 4 tot 4,5%. Dit is ten opzichte van de waarde zoals die eerst was vastgesteld voor 2018 en 2019.

De nieuwe waarde van de betalingsrechten wordt na 30 juni 2018 berekend door RVO.nl.

Feitelijke beschikkingsmacht percelen

Gronden die in gebruik zijn, tellen in principe mee voor de mestwetgeving, ongeacht de gebruikstitel (eigendom, pacht, grondgebruiksverklaring etc.). Bij grond van derden is het wel van belang dat men het volledige gebruik (feitelijke beschikkingsmacht) heeft. Wanneer de verpachter de gebruiksmogelijkheden beperkt, kan er (bij controle) geoordeeld worden dat men niet de feitelijke beschikkingsmacht heeft en de grond daardoor niet meetelt. Dit kan leiden tot een mestboete vanwege het overschrijden van de gebruiksnormen en een boete voor het onjuist invullen van de Gecombineerde opgave.

Wijzigingen Gecombineerde opgave

De belangrijkste wijzigingen in de Gecombineerde opgave 2018 zijn:

- Grond is landbouwgrond als deze geschikt is en gebruikt wordt voor begrazing of het telen van gewassen. Grond met in overwegende mate (meer dan 50%) struiken of andere verruiging wordt niet gezien als subsidiabele landbouwgrond. De waarde van minimaal eenmaal per jaar maaien vervalt.
- De jonge landbouwer die aan de voorwaarden voor de extra (hectare)betaling voldoet, krijgt deze betalingen nu voor maximaal 5 jaar. Er vindt geen aftrek meer plaats voor het aantal jaren dat de jonge landbouwer al blokkerende zeggenschap had voor het jaar van eerste aanvraag.
- De vrijstelling van gewasdiversificatie en EA voor bedrijven met meer dan 75% grasland wordt verruimd. Voortaan zijn alle bedrijven met meer dan 75% grasland vrijgesteld, ook als hun bouwland groter dan 30 ha is.
- Er wordt niet meer gevraagd of het landbouwbedrijf is verbonden met een andere rechtspersoon.
- Bij een vanggewas of stikstofbindend gewas dat ingezet wordt voor EA, mogen geen gewasbeschermingsmiddelen gebruikt worden (zaaizaad mag hiermee evenmin behandeld zijn).
- De maximale afmetingen van landschapselementen zijn vervallen. In plaats daarvan tellen grotere

Subsidiabele landbouwgrond

Landbouwgrond die gebruikt wordt voor landbouwactiviteiten kan subsidiabel zijn voor de betalingsrechten. Dit betekent dat voor deze landbouwgronden uitbetaling van de directe betalingen GLB aangevraagd kan worden (basis- en vergroeningsbetaling en/of extra betaling jonge landbouwers). Om aan de vergroeningseisen en de randvoorwaarden te voldoen, moet alle (subsidiabele) landbouwgrond opgegeven worden in de Gecombineerde opgave.

Een perceel wordt beschouwd als subsidiabele landbouwgrond als het voldoet aan de algemene eisen en wordt gebruikt als bouwland, blijvend grasland of voor blijvende teelt. De algemene eisen zijn:

- Men heeft toestemming het perceel te gebruiken.
- De landbouwgrond is het hele jaar grotendeels voor landbouwdoeleinden in gebruik. De grond staat niet meer dan 90 dagen in het kalenderjaar onder water, behalve in geval van een plas/draspakket. Niet landbouwactiviteiten zoals evenementen en werkzaamheden, mogen niet langer dan 90 dagen duren.
- Op de landbouwgrond mogen maximaal 50 bomen per ha groeien, behalve als deze bomen worden gebruikt voor de fruitteelt.
- De oppervlakte is minimaal 0,01 ha.
- Grond met meer dan 50% struiken of andere verruiging, wordt niet gezien als subsidiabele landbouwgrond. Het is wel mogelijk een perceel te splitsen, zodat een deel er van wel aan de voorwaarden voldoet.
- Een perceel waarop hennep wordt geteeld is subsidiabel als er wordt voldaan aan de voorwaarden voor de teelt van hennep.

Niet-subsidiabele landbouwgrond

De volgende gronden worden niet overwegend voor landbouwdoeleinden gebruikt en zijn daarom niet subsidiabel:

- moes- en siertuinen;
- bermen tot een breedte van drie meter van de weg of breder voor zover de verkeersbestemming de landbouw hindert;
- speelweides;
- stroken grasland langs verharde banen voor vliegverkeer;
- onverharde landingsbanen voor luchtvaart en luchtvaart;
- stroken langs gebouwen of kassen, smaller dan één meter;
- schouwpaden;
- geluidswallen;
- springweides;
- kinderboerderijen;
- gronden waarop installaties voor de benutting van zonne-energie staan.

Toepassing 2%-marge bij vaststelling perceelsoppervlakte

Een landbouwer vroeg in de Gecombineerde opgave 2015 toewijzing en uitbetaling van betalingsrechten aan. RVO.nl wees in totaal 0,39 ha af, waartegen de landbouwer beroep instelde.

De landbouwer stelde dat RVO.nl moest uitgaan van een in opdracht van hem uitgevoerde GPS-meting. Eén perceel lichtte hij in het bijzonder toe. Volgens RVO.nl was sprake van een diepe greppel op perceel 10 en dus niet subsidiabel. De landbouwer overlegde bij de gronden van het beroep foto's die lieten zien dat het vee ter hoogte van de greppel weidde.

RVO.nl zette in haar verweerschrift uiteen dat zij bij het vaststellen van de referentiepercelen een marge van maximaal 2% ten aanzien van de subsidiabele oppervlakte heeft, rekening houdend met de omtrek en de conditie van het referentieperceel. Niet iedere minimale afwijking die de landbouwer door middel van een GPS-meting constateert, dient te leiden tot een aanpassing van het referentieperceel. Bij minimale afwijkingen moet het referentieperceel juist worden gehandhaafd om een stabiel systeem te creëren. Voordat de 2%-marge wordt toegepast, moet wel worden beoordeeld of er sprake is van duidelijke veranderingen van de subsidiabele oppervlakte in het veld. Als dit het geval is, bijvoorbeeld door aanleg of dempen van een sloot, dient dit te leiden tot aanpassing van het referentieperceel. In de bezwaarprocedure waren alle percelen opnieuw beoordeeld en waren eventuele veranderingen in het veld meegenomen. De verschillen in de aangepaste percelen waren telkens minder dan 2%.

Het College van Beroep voor het bedrijfsleven oordeelde dat de landbouwer had aangetoond dat de situatie op perceel 10 anders was dan waarvan RVO.nl was uitgegaan. RVO.nl had niet duidelijk gemaakt waarom dit niet aangemerkt hoefde te worden als een duidelijke verandering in het veld en het referentieperceel niet aangepast hoefde te worden. De enkele omstandigheid dat de greppel er ook in voorgaande jaren al lag, was daartoe niet voldoende. RVO.nl kon wat betreft perceel 10 niet volstaan met een verwijzing naar de 2%-marge, terwijl zij ook niet deugdelijk had gemotiveerd waarom de greppel niet subsidiabel was. Voor de overige percelen mocht RVO.nl wel uitgaan van de 2%-marge.

Het argument van de landbouwer dat RVO.nl voor sommige percelen een grotere oppervlakte zou moeten vaststellen dan hij had aangevraagd, slaagde niet. RVO.nl mag volgens het college een perceel niet groter vaststellen dan de landbouwer heeft ingetekend.

Niet tot landbouwgrond behorende oppervlakte

Oppervlakten die geen deel uitmaken van een perceel landbouwgrond zijn:

- Wegen en paden
Uitzondering: tractorsporen midden in percelen die worden gebruikt voor zaaien, oogsten en sproeien.
- Sloten
De grens van landbouwgrond met een sloot ligt bij de insteek van de sloot. Het talud telt dus niet mee. Bij een afrastering geldt deze als grens. Bij een zeer geleidelijk aflopend talud of als een talud ontbreekt, mag de grens van land en water als perceelsgrens aangehouden worden.
- Greppels
Uitzondering: smalle, ondiepe greppels tellen wel mee bij de oppervlakte landbouwgrond.
- Dammen
Toegangsdammen tellen niet mee, maar onverharde, beteelbare doorgangsdammen (verbinding tussen percelen landbouwgrond) wel.
- Bomenrijen
Een bomenrij binnen een landbouwperceel mag meegeteld worden als oppervlakte landbouwgrond als deze korter is dan 50 meter. Bomenrijen die grenzen aan een perceel of op de buitengrens van het perceel staan, tellen niet mee. Bij het tekenen van de perceelsgrens moet 0,5 meter vanaf het midden van de boomstam aangehouden worden. Er geldt een uitzondering voor grasland met een bomenrij binnen het perceel. De onderlinge afstand van de bomen mag de landbouwactiviteiten niet in de weg staan.
- Bosjes en losse bomen
Bosjes in een perceel landbouwgrond kleiner dan 50 m², tellen mee als oppervlakte landbouwgrond. Losse bomen die verspreid staan over het perceel mogen meegeteld worden bij de oppervlakte landbouwgrond, mits het aantal minder dan 50 per ha is. Bij fruitbomen die geregeld een oogst opleveren geldt deze laatste eis niet.
- Heggen
Bij een landbouwperceel tellen de heggen wel mee bij de oppervlakte landbouwgrond als ze korter zijn dan 50 meter en de oppervlakte kleiner is dan 50 m². Heggen die het perceel begrenzen tellen niet mee.
- Windhagen rond fruitkwekerijen
Heggen, hagen of coniferen rondom een fruitkwekerij met een maximale breedte van 2 meter tellen wel mee als beteelbare oppervlakte van het perceel, evenals de beteelbare oppervlakte aansluitend buiten de windhaag.
- Houtranden
- Rietzomen of kleine rietpercelen
Riet langs landbouwgronden telt niet mee. Riet binnen in een landbouwperceel kleiner dan 50 m² hoeft niet uitgesloten te worden.
- Poelen, vennen, drassen, waterdelen
De perceelsgrens ligt op de insteek van het water. Omliggende begroeiing of verharde delen tellen niet mee. Ondergelopen land (door een natte periode) telt wel mee bij de oppervlakte landbouw-

grond, als deze grond niet langer dan 90 dagen per jaar onder water staat.

- Bebouwing en installaties
Bebouwing en installaties mogen meegeteld worden bij de oppervlakte landbouwgrond, als de oppervlakte kleiner is dan 10 m².
- Erf
- Gazon
- Opslagplaats
Als de ondergrond van de opslagen langer dan een jaar niet is gebruikt als landbouwgrond, telt deze niet mee bij de oppervlakte landbouwgrond.
- Park, plantsoen of ander openbaar groen
- Kampeerterein
Uitzondering: een weiland zonder permanente voorzieningen dat tijdelijk als kampeerterein wordt gebruikt (maximaal 90 dagen) wordt niet gezien als kampeerterein.
- Sportvelden (bijv. voetbalveld of golfbaan)
Sportterreinen van tijdelijke aard (maximaal 90 dagen) zijn niet uitgesloten. Boerengolfterreinen mogen wel als landbouwgrond opgegeven worden als deze terreinen ook voor uitvoering van de landbouw worden gebruikt of beschikbaar gehouden.
- Paardenbak, dressuurplaats of uitloopbak

Vervallen betalingsrechten

Betalingsrechten vervallen als deze twee jaar achtereen om dezelfde reden niet worden uitbetaald. Een vervallen recht kan niet meer geactiveerd of overgedragen worden.

Wanneer vervallen rechten?

Betalingsrechten komen te vervallen in onderstaande situaties:

1. De rechten zijn wel benut, maar niet uitbetaald (uitbetalingsbedrag minder dan € 500 of geen actieve landbouwer).
2. De rechten zijn niet benut (geen of te late aanvraag of onvoldoende grond).

Belangrijk is dat het om twee aaneengesloten jaren en dezelfde situatie gaat. Als bijvoorbeeld in het eerste jaar situatie 1 van toepassing is, in het tweede jaar situatie 2 en daarna weer situatie 1, vervallen er geen rechten.

Volgorde uitbetaling betalingsrechten

RVO.nl houdt een standaardvolgorde aan voor het uitbetalen van rechten:

- Rechten die dreigen te vervallen krijgen voorrang, ook als men hierdoor een lager bedrag ontvangt.
- Vervolgens zijn de rechten met de hoogste waarde aan de beurt. Bij een gelijke waarde gaan de betalingsrechten die het langst niet zijn uitbetaald voor.

In de Gecombineerde opgave heeft men de mogelijkheid af te wijken van deze standaardvolgorde, bijvoorbeeld rechten met hoogste waarde eerst laten uitbetalen of een geheel eigen volgorde aanhouden.

Tijdelijk gebruik perceel voor niet-landbouwactiviteiten

Op percelen landbouwgrond die langer dan 90 dagen in een kalenderjaar worden gebruikt voor niet-landbouwactiviteiten, bijvoorbeeld grond voor de opslag van materialen of zand bij de bouw van een stal, worden geen betalingsrechten uitbetaald.

Als op dergelijke percelen toch uitbetaling van betalingsrechten wordt aangevraagd, kan dit leiden tot een forse korting op de bedrijfstoelage. Het is raadzaam deze niet op te geven voor de uitbetaling van betalingsrechten of tijdig terug te trekken uit een reeds ingediende aanvraag.

Betalingsrechten uit Nationale reserve

In 2018 kunnen de volgende categorieën via de Gecombineerde opgave betalingsrechten aanvragen uit de Nationale reserve:

1. Jonge landbouwers.
2. Startende landbouwers.
3. Landbouwers die in 2015 90 dagen of langer geen landbouwactiviteiten konden ontplooiën op percelen vanwege de aanleg van openbare werken of van nutsvoorzieningen. Op deze percelen mogen niet eerder betalingsrechten zijn toegewezen. Bewijsstukken moeten uiterlijk 15 mei via 'Digitaal post versturen' naar RVO.nl gestuurd worden.
4. Landbouwers die hebben meegedaan aan de set-aside regeling en deze grond weer als landbouwgrond in gebruik hebben genomen.
5. Landbouwers die percelen grond in gebruik hebben waarop in 2015, 2016 en 2017 geen betalingsrechten zijn toegekend, omdat er een niet-subsidiabele N-code op lag.

De waarde van een betalingsrecht uit de Nationale reserve bedraagt € 265 tot € 270 per hectare. Er worden geen betalingsrechten uit de Nationale reserve toegekend als men minder dan 0,30 hectare subsidiabele landbouwgrond heeft waarop nog geen rechten zijn toegekend. Bij jonge landbouwers en starters wordt hierbij uitgegaan van het aantal 'vrije hectares'. Dit aantal wordt bepaald door het geconstateerde aantal hectares subsidiabele landbouwgrond te verminderen met:

- de totale betalingsrechten in eigendom op 15 mei 2018 of, als dit hoger is, het aantal betalingsrechten bij de eerste toekenning in 2015, en
- eventuele gehuurde betalingsrechten op 15 mei 2018.

Bij de categorieën 3 t/m 5 moet men in de Gecombineerde opgave aangeven om welke percelen het gaat.

Graasdierpremie

Gronden als heide, duinen en kwelders tellen niet mee als subsidiabele landbouwgrond. Wanneer deze gronden worden begraasd door schapen of vrouwelijk vleesvee, kan men via de Gecombineerde opgave de graasdierpremie aanvragen.

Voorwaarden

De graasdierpremie is niet gekoppeld aan betalingsrechten en kan dus los aangevraagd worden. Hiervoor gelden de volgende voorwaarden:

- Er is sprake van een actieve landbouwer;
- De schapen moeten voorafgaand aan het jaar van aanvraag zijn geboren;
- De premie voor runderen geldt voor vrouwelijk vleesvee vanaf 2 jaar dat ten minste 12 maanden aaneengesloten in Nederland is. Een rund is niet premiewaardig als het op enig moment in de periode 1 januari tot en met 15 oktober van het jaar van aanvraag wordt gemolken;
- De schapen en runderen staan juist geregistreerd in het I&R-systeem op het moment van indiening van de aanvraag. Onjuist geregistreerde dieren zijn niet premiewaardig en leiden daarnaast tot een sanctiekorting op de wel premiewaardige dieren;
- De premie moet minimaal € 1.000 bedragen;
- De premie geldt voor dieren die op enig moment in de periode van 1 januari tot en met 15 mei op het bedrijf aanwezig zijn. Voor de berekening wordt gekeken hoeveel dagen deze dieren aanwezig zijn in de periode 1 januari tot en met 15 oktober. Een rund telt pas mee vanaf het moment dat het dier 12 maanden onafgebroken in Nederland is én ouder is dan 24 maanden.

Budget en hoogte premie

Er is een budget van € 1.053.800 voor schapen en € 2.299.200 voor runderen beschikbaar. De premie bedraagt € 23 per schaap en € 153 per rund. Bij overschrijding van het budget wordt het premiebedrag per dier verlaagd.

Correctie bij subsidiabel grasland

Wanneer het bedrijf op 15 mei 2018 subsidiabel grasland in gebruik heeft, wordt het aantal premiewaardige dieren verminderd, omdat de dieren ook op dit grasland kunnen grazen. Het maakt daarbij niet uit of ze dat ook daadwerkelijk doen. Dat dit grasland wellicht gebruikt wordt voor de melkveetak, doet niet ter zake. Aan het subsidiabele grasland worden 11,67 schapen en 1,75 runderen per hectare toegerekend. De vermindering wordt eerst afgetrokken van het aantal schapen en daarna van het aantal runderen.

Subsidiabel grasland

De volgende gewascodes tellen mee als subsidiabel grasland: 265, 266, 331, 333, 334, 336, 370 en 372.

Equivalente maatregelen akkerbouw

Bedrijven met akkerbouw kunnen zich tot 1 juni 2018 bij RVO.nl aanmelden voor het toepassen van een equivalente maatregel. Voor dit jaar zijn er vier mogelijkheden:

1. Hogere stikstofgebruiksnormen voor grond met hogere opbrengsten

Bij bovengemiddeld hoge gewasopbrengsten mag een extra stikstofgift toegepast worden. Dit geldt voor suikerbieten, bepaalde consumptieaardappelrassen, winter- en zomertarwe, winter- en zomergerst, bepaalde pootaardappelrassen, zetmeelaardappelen, bloemkool, broccoli, slasoorten (1^e teelt), prei, andijvie (1^e teelt), spinazie (1^e teelt) winterpeen/waspeen, zaaiuien en maïs. De gewasopbrengsten in 2016 en 2017 waren bovengemiddeld. Voor de bepaling van de opbrengst wordt uitsluitend uitgegaan van de hoeveelheid die rechtstreeks is afgeleverd aan afnemers.

Er mag in de vorm van drijfmest maximaal 75 kg stikstof per hectare per jaar (na berekening werkingscoëfficiënt) op zuidelijke zand- en lössgronden en maximaal 100 kg stikstof per hectare per jaar op de overige gronden worden gebruikt. De overige stikstof mag uitsluitend komen uit het gebruik van kunstmest. De betreffende percelen mogen na 1 juli niet meer bemest worden met drijfmest.

2. Hogere fosfaatgebruiksnormen voor grond met fosfaattoestand 'laag'

Bij bovengemiddeld hoge gewasopbrengsten van suikerbieten, consumptie- en pootaardappelen, zaaiuien en maïs op gronden met de fosfaattoestand 'laag' wordt een verhoging van de generieke fosfaatgebruiksnorm met 5 kg per hectare per jaar toegestaan. Het gaat om percelen bouwland die structureel meer dan de fosfaatgebruiksnorm van 75 kg fosfaat per ha per jaar aan de bodem onttrekken. Ook op deze gronden waren de gewasopbrengsten in 2016 en 2017 bovengemiddeld en wordt voor de bepaling van de opbrengst uitgegaan van de hoeveelheid die rechtstreeks is afgeleverd aan afnemers. De extra fosfaatgift is alleen toegestaan in de vorm van kunstmest, compost, champost, schuimaarde of vaste mest van graasdieren. Het gebruik van drijfmest op deze percelen is niet toegestaan.

3. Hogere fosfaatgebruiksnormen voor grond met fosfaattoestand 'neutraal'

Bij bovengemiddeld hoge gewasopbrengsten van suikerbieten, consumptie- en pootaardappelen, wintertarwe, zomergerst, zaaiuien en maïs op gronden met de fosfaattoestand 'neutraal' wordt een verhoging van de generieke fosfaatgebruiksnorm met 5 tot 15 kg per hectare per jaar toegestaan (zie tabel 15 mesttabellen). Het gaat om percelen bouwland die structureel meer dan de algemene gebruiksnorm van 60 kg fosfaat per ha per jaar aan de bodem onttrekken. De gewasopbrengsten in 2016 en 2017 waren bovengemiddeld. Voor de bepaling van de opbrengst wordt uitsluitend uitgegaan van de hoeveelheid die rechtstreeks is afgeleverd aan afnemers. De extra fosfaatgift is alleen toegestaan in de vorm van kunstmest, compost,

champost, schuimaarde of vaste mest van graasdieren. Het gebruik van drijfmest op deze percelen is niet toegestaan.

4. Rijenbemesting in maïs op zand- en lössgronden

Op zand- en lössgronden mag een hogere stikstofgebruiksnorm worden toegepast, indien op deze gronden maïs gezaaid is of wordt gezaaid, op een afstand van maximaal 12 centimeter van de plekken waar met behulp van apparatuur meststoffen zijn gebruikt. De verhoging bedraagt 10 kg stikstof per hectare per jaar op noordelijke, westelijke en centrale zandgronden en 25 kg stikstof op zuidelijke zand- en lössgronden.

Combineren van maatregelen

De equivalente maatregel 'hogere stikstofgebruiksnorm voor grond met hogere opbrengsten' mag niet gecombineerd worden met de equivalente maatregel 'rijenbemesting in maïs' en evenmin met de stikstofdifferentiatie

Grasland scheuren: denk aan scheurmonster!

Wanneer men na het scheuren van grasland een aangewezen relatief stikstofbehoefstig gewas teelt, is het gebruik van stikstofhoudende meststoffen alleen toegestaan als uit een representatief grondmonster (scheurmonster) blijkt dat de aanwezige hoeveelheid stikstof onvoldoende is om te voldoen aan de behoefte van het desbetreffende gewas. Dit geldt voor alle grondsoorten!

Indien men grasland op zand- en lössgrond wil scheuren in de periode 1 februari tot 10 mei, is het telen van een relatief stikstofbehoefstig gewas zelfs verplicht. Tot de relatief stikstofbehoefstige gewassen behoren onder meer: aardappelen, gras, maïs, plant- en zaaiuien, suikerbieten, winter- en zomertarwe, wintergerst en winterrogge. Onder meer erwten, luzerne, spelt en zomergerst vallen hier niet onder. Deze laatste gewassen mogen derhalve ook niet geteeld worden na het scheuren van grasland op zand- en lössgronden.

Op andere gronden is het telen van relatief stikstofbehoefstige gewassen na het scheuren van grasland niet verplicht. Aangezien de meest geteelde gewassen hier wel onder vallen, is het nemen van een scheurmonster toch noodzakelijk om na het scheuren nog te kunnen bemesten.

Het scheurmonster moet zo kort mogelijk voor het bemesten genomen worden. Een scheurmonster is niet verplicht als na het scheuren in het betreffende jaar geen enkele stikstofbemesting meer plaatsvindt. Denk daarbij ook aan rijenbemesting bij maïs.

Een overtreding kan leiden tot een boete, een randvoorwaardenkorting en/of intrekking van derogatie.

Stikstofdifferentiatie

Agrarische ondernemers die de afgelopen drie jaar bovengemiddelde opbrengsten hadden voor suikerbieten, fritesaardappelen, tarwe of gerst op klei, mogen onder voorwaarden extra stikstof gebruiken.

De genoemde gewassen moet men zelf of via een gespecialiseerd sorteerbiedrijf aan de verwerkende industrie leveren. Zij maakt van de tarwe en gerst producten voor menselijke of dierlijke consumptie en van suikerbieten of fritesaardappelen producten voor menselijke consumptie.

Een bovengemiddelde opbrengst houdt voor winter-tarwe en wintergerst een opbrengst van meer dan 9 ton in, voor zomertarwe meer dan 8 ton, voor zomergerst meer dan 7 ton, voor suikerbieten meer dan 75 ton en voor aardappelen meer dan 50 ton per hectare.

Aanmelding is mogelijk tot en met 15 mei.

Landelijke handhaving PAS

De provincies zetten vanaf 2018 in op toezicht op en handhaving van de realisatietermijn van vergunningen waarbij ontwikkelingsruimte in het kader van het Programma Aanpak Stikstof (PAS) is toegekend. Dit zijn vergunningen voor ondernemers die hun bedrijf willen uitbreiden of een bedrijf willen starten.

Binnen 2 jaar uitvoeren

Het PAS is in juli 2015 in werking getreden om tweeërlei reden. Ten eerste is dat om economische ontwikkelingen mogelijk te maken. De tweede reden is om op termijn instandhoudingsdoelstellingen te realiseren van de voor stikstof gevoelige habitattypen en (de leefgebieden van) soorten voor de Natura 2000-gebieden die zijn opgenomen in dit programma.

Ondernemers kunnen, afhankelijk van de beschikbare ontwikkelingsruimte, een vergunning aanvragen. Nadat de vergunning onherroepelijk is, hebben ondernemers twee jaar de tijd om het bedrijf te starten of de uitbreiding te realiseren. Want langdurig ontwikkelingsruimte claimen en deze niet gebruiken, benadeelt andere ontwikkelingen waarvoor dan geen ruimte meer over is.

Landelijke aanpak

Om ervoor te zorgen dat de aanpak landelijk op dezelfde manier wordt uitgevoerd, zijn er door de provinciale bestuurders afspraken gemaakt. Deze zijn vastgelegd in handreikingen met definities en randvoorwaarden. De focus is begin 2018 gericht op vergunningen die in de eerste negen maanden van het PAS verleend zijn. De verwachting is dat door de combinatie van toezicht houden en het actief intrekken of wijzigen van vergunningen, het mogelijk is om op sommige locaties de schaarse ontwikkelingsruimte weer beschikbaar te maken.

Intrekken vergunningen

Door het actief intrekken van niet-tijdig benutte ontwikkelingsruimte, willen de provincies ook het signaal afgeven dat het geen zin heeft om 'voor de zekerheid' ontwikkelingsruimte te claimen. Provincies willen alle bedrijven de kans bieden om uit te breiden. Daarvoor acht men het nodig handhaving op te treden richting bedrijven die ontwikkelingsruimte hebben aangevraagd en gekregen, maar deze niet benutten.

Intrekking voorkomen

Wanneer de realisatietermijn dreigt te worden overschreden, is het belangrijk goed bij te houden welke stappen zijn ondernomen voor de realisatie. Lange procedures of bijzondere omstandigheden kunnen een goede reden zijn waarom de termijn van twee jaar overschreden wordt.

Belangrijke data

T/m 31 maart 2018

Aanmelding knelgevallenregeling fosfaatrechten

T/m 31 maart 2018

Indienen uitschaarverklaring fosfaatrechten

T/m 31 maart 2018

Melding overname beëindigd bedrijf fosfaatrechten

T/m 15 mei 2018

Gecombineerde opgave 2017

T/m 15 mei 2018

Melding overdracht betalingsrechten

T/m 15 mei 2018

Aanmelding stikstofdifferentiatie

T/m 31 mei 2018

Aanmelding equivalente maatregelen akkerbouw

Met onze Agro-Nieuwsbrief willen wij u op de hoogte houden van de ontwikkelingen die mogelijk uw bedrijf raken. Wij hebben aan de samenstelling de grootst mogelijke zorg besteed. Wij aanvaarden echter geen aansprakelijkheid voor niet (meer) juiste informatie. Wilt u op basis van deze informatie actie ondernemen, dan is nader advies noodzakelijk. Voor een dergelijk advies kunt u een afspraak met ons maken. Niets uit deze uitgave mag worden veeelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enigerlei wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere wijze, zonder schriftelijke toestemming van de uitgever.